

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246685

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางจริยธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร

ศศิธร เรียวทัตภูมิ

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวิจัยการศึกษา)

ปีการศึกษา 2553

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางจริยธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร

ศศิธร เรียวชัยภูมิ

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวิจัยการศึกษา)
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

A STUDY OF THE RELATIONSHIPS BETWEEN THE MORAL
QUOTIENT AND THE EMOTIONAL QUOTIENT OF HIGH
SCHOOL STUDENTS AT BANG KAPI SCHOOL,
BANGKOK METROPOLIS

SASITHORN REAWCHAIYAPHOOM

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
(EDUCATIONAL RESEARCH)

2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางจริยธรรมกับ
ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้เขียน นางสาวศศิธร เรียวชัยภูมิ

สาขาวิชา การวิจัยการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุริยวงศ์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์สมจิตรา เรืองศรี กรรมการ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิช) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี พันธุ์ไทย) ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ผจงจิต อินทสุวรรณ) กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุริยวงศ์) กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์) กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์สมจิตรา เรืองศรี) กรรมการ

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางจริยธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้เขียน นางสาวศศิธร เรียวชัยภูมิ

ชื่อปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การวิจัยการศึกษา

ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุริยวงศ์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์สมจิตรา เรืองศรี

246685

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางจริยธรรม (MQ) กับความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียน และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งหมด 1,395 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำนวน 325 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามวัดความฉลาดทางจริยธรรม จำนวน 60 ข้อ และแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 52 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 4 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) เท่ากับ .91 และ .93 ตามลำดับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้เก็บแบบสอบถามกลับคืนครบจำนวน 325 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โพรดักโมเมนต์ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ (multiple regression analysis)

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีความฉลาดทางจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับดีปานกลาง โดยมีด้านลักษณะ มุ่งอนาคต-การควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม อยู่ในระดับดีปานกลาง ส่วนด้านสุขภาพจิต และทัศนคติค่านิยมที่เกี่ยวกับคุณธรรม อยู่ในระดับดีมาก และความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ

2. ความฉลาดทางจริยธรรม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะมุ่งอนาคต-การควบคุมตน ด้านความเชื่ออำนาจในตน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านสุขภาพจิต ด้านทัศนคติค่านิยมที่เกี่ยวกับคุณธรรม และด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความฉลาดทางจริยธรรม ด้านลักษณะมุ่งอนาคต-การควบคุมตน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านทัศนคติค่านิยมที่เกี่ยวกับคุณธรรม ด้านความเชื่ออำนาจในตน และด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม สามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนได้ ร้อยละ 57.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .24 ซึ่งเขียนเป็นสมการในรูปของคะแนนดิบ Y' และคะแนนมาตรฐาน Z' ได้ดังนี้

$$Y' = 0.195 + 0.257 X_5 + 0.185 X_3 + 0.197 X_1 + 0.133 X_6 + 0.132 X_2$$

$$Z'_y = 0.322 Z_{x5} + 0.236 Z_{x3} + 0.202 Z_{x1} + 0.190 Z_{x6} + 0.135 Z_{x2}$$

ABSTRACT

Thesis Title A Study of the Relationships Between the Moral
Quotient and the Emotional Quotient of High School
Students at Bang Kapi School, Bangkok Metropolis

Student's Name Miss Sasithorn Reawchaiyaphoom

Degree Sought Master of Education

Field of Study Educational Research

Academic Year 2010

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Dr. Somboon Suriyawong Chairperson
2. Assoc. Prof. Somjittra Ruangsri

246685

This thesis investigates the relationships between the moral quotient (MQ) and the emotional quotient (EQ) of selected high school students. In addition, the researcher frames predictive equations governing the emotional quotient levels of the students under study.

The research population consisted of 1,395 high school students enrolled at Bang Kapi School, Bangkok Metropolis in the second semester of the academic year 2010. A sample population of 325 students was selected by the researcher through an application of the stratified random sampling method.

Used as instruments of research were a 60-item questionnaire used to measure MQ and a 52-item questionnaire for measuring EQ. The questionnaires contained four-level rating scales couched at the reliability levels of 0.91 and 0.93, respectively. The respondents returned all copies of the questionnaires distributed to them and so the response rate was 100 percent.

Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of frequency, mean, percentage and standard deviation. In addition, the researcher deployed the technique of Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression analysis.

Findings are as follows:

1. The students under study exhibited MQ in an overall picture at a moderately good level. The aspects of future orientation and self-control, self-efficacy, achievement motivation, and ethical reasoning were at a moderately good level. However, the aspects of mental health and attitudes toward moral values were found to be at a very good level. The EQ levels of the students under investigation were found to be at a normal level.

2. The six aspects of EQ measured—future orientation and self-control, self-efficacy, achievement motivation, mental health, attitudes toward moral values, and ethical reasoning—were found to be directly correlated with EQ levels at the statistically significant level of .05.

3. MQ in the aspects of future orientation and self-control, achievement motivation, attitudes toward moral values, self-efficacy, and ethical reasoning

were determined to be mutually predictive of the EQ levels of the students at 57.20 percent and at the statistically significant level of .05 with a standard error of prediction of 0.24. The predictive equations in the forms of raw scores (Y') and standard scores (Z'), respectively, are given as follows:

$$Y' = 0.195 + 0.257 X_5 + 0.185 X_3 + 0.197 X_1 + 0.133 X_6 + 0.132 X_2$$

$$Z'_y = 0.322 Z_{x_5} + 0.236 Z_{x_3} + 0.202 Z_{x_1} + 0.190 Z_{x_6} + 0.135 Z_{x_2}$$

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างดีจากประธาน-
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ สุริยวงศ์ และ
รองศาสตราจารย์สมจิตรา เรืองศรี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์-
เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี พันธุ์ไทย และรองศาสตราจารย์-
ดร. ผงจิต อินทสุวรรณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าให้
ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์นี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่โรงเรียน-
บางกะปิกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการอำนวยความสะดวกในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล อีกทั้งนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นในภาควิชาการวิจัยการศึกษาที่ให้คำแนะนำ ให้ความ-
ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายสุดนี้ ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ช่วยสนับสนุนและเป็นกำลังใจมาโดย
ตลอดจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ

ศศิธร เรียวชัยภูมิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง.....	(13)
สารบัญภาพประกอบ.....	(14)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความฉลาดทางจริยธรรม.....	12
ความหมายของความฉลาดทางจริยธรรม.....	12
องค์ประกอบของความฉลาดทางจริยธรรม.....	13
การเกิดของความฉลาดทางจริยธรรม.....	15
การเสริมสร้างความฉลาดทางจริยธรรม.....	16
ทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม.....	18
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์.....	23
ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์.....	23
องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์.....	24

บทที่	หน้า
การเกิดของความฉลาดทางอารมณ์.....	33
การเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางจริยธรรมและความฉลาด-	
ทางอารมณ์.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการศึกษา.....	51
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม..	51
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางจริยธรรมและความ-	
ฉลาดทางอารมณ์.....	53
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์	
ระหว่างความฉลาดทางจริยธรรมกับความฉลาด-	
ทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน	
ปลาย โรงเรียนบางกะปิ.....	54
ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานที่กล่าวว่า ความฉลาดทาง-	
จริยธรรมสามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์	
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน	
บางกะปิได้.....	55

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	64
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	64
ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิจัย.....	68
 ภาคผนวก	
ก หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม.....	69
ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	71
บรรณานุกรม.....	79
ประวัติผู้เขียน.....	88

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.....	43
2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	51
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางจริยธรรมและความ- ฉลาดทางอารมณ์.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความฉลาดทางจริยธรรมกับความ- ฉลาดทางอารมณ์.....	54
5 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่เข้าสมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ แบบรายขั้นตอน (stepwise selection).....	55
6 ผลการวิเคราะห์ความเป็นเส้นตรงระหว่างความฉลาดทางจริยธรรม กับความฉลาดทางอารมณ์.....	56
7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ของ ความฉลาดทางจริยธรรมกับความฉลาดทางอารมณ์.....	57

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 แกนหลักของความฉลาดทางจริยธรรม.....	14
2 กระบวนการทางจิต 3 ลักษณะของความฉลาดทางอารมณ์.....	29